

**Príhovor Christy Schweng,
predsedníčky Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru**

**Ustanovujúce plenárne zasadnutie, 29. októbra 2020
Hlavná zasadacia sála budovy Paul-Henri Spaak Európskeho parlamentu/na diaľku**

**Vážený pán predseda Sassoli,
vážený pán predseda Michel,
vážená pani predsedníčka von der Leyen,**

**Vaše excelencie,
vážené členky a vážení členovia Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru,
vážení hostia,
milí priatelia!**

Toto ustanovujúce zasadnutie sme si určite nepredstavovali tak, že budeme sedieť pred obrazovkou. Možno si kladiete otázku, prečo sa aj ja ako nová predsedníčka na ňom zúčastňujem na diaľku. Verte mi, nebolo pre mňa ľahké rozhodnúť sa, že nepocestujem do Bruselu. Dôvod môjho rozhodnutia je však jednoduchý: našich občanov, našich členov a zamestnancov môžeme žiadať o obmedzenie sociálnych kontaktov a zmenu ich každodennej rutiny ako súčasť boja proti pandémie COVID-19 len vtedy, ak sami pôjdeme príkladom. Práve preto som sa rozhodla zaujať prístup „na prvom mieste je bezpečnosť“ a zúčastniť sa na diaľku, aby som nikoho neohrozila.

Rada by som začala osobnou rekapituláciou. Členkou výboru som sa stala v roku 1998. Ešte stále si pamätám na svoj prvý deň a na to, čo mi prebiehalo hlavou. Cítila som sa trochu stratená a kládla som si otázku, ako budú všetky tieto politiky fungovať. Ako môžem prispieť k tomu, aby bola EÚ lepšia: predpokladám, že mnohí z Vás, najmä naši noví členovia, zažívali ten istý pocit. Dnes, o 22 rokov neskôr, je moja motivácia rovnaká ako v onen prvý deň.

Európsky hospodársky a sociálny výbor zohráva kľúčovú úlohu pri zaisťovaní toho, aby bol hlas organizovanej občianskej spoločnosti vypočutý na európskej úrovni. Vďaka príspevkom organizovanej občianskej spoločnosti môžu európske politiky lepšie odrážať situáciu priamo v teréne a môžu sa účinnejšie uplatňovať na národnej alebo miestnej úrovni.

Praktické skúsenosti zamestnávateľov, pracovníkov, spotrebiteľov, poľnohospodárov a mimovládnych organizácií sú *nevyhnutnosťou* na budovanie lepšej Európy. Fungujeme ako most: musíme plniť túto úlohu a ja som presvedčená, že to aj dokážeme.

Buďme úprimní: počas uplynulých mesiacov mohol byť výtlač výboru väčší. Musíme konať okamžite, aby sme napravili dobré meno EHSV aj našu vlastnú reputáciu a opätovne vybudovali dôveru zvonka aj zvnútra. Potrebujeme výbor, ktorý je **jednotný a ktorý dodržiava najstriktnějšíe etické a profesionálne normy**, výbor, ktorý má **vynikajúce renomé**. Preto Vás dnes žiadam, aby ste dali mandát poradnému orgánu na posilnenie Etického kódexu členov EHSV a rokovacieho poriadku. Musíme to urobiť čo najrýchlejšie a v každom prípade do januára 2021.

Dámy a páni!

Chcela by som Vám teraz predstaviť priority môjho predsedníctva. Chcem poďakovať všetkým, ktorí poskytli cenné príspevky k tomuto programu. Moje motto znie „**Jednotne v záujme budúcnosti Európy**“ a uvítala by som, ak by sa tento program stal **NAŠÍM** programom, programom Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru, na nadchádzajúceho dva a pol roka.

V prvom rade musíme riešiť ekonomické a sociálne problémy zapríčinené ochorením COVID-19. Pretrvávajúca pandémia vyvolala najhoršiu recesiu od druhej svetovej vojny a prehĺbuje nerovnosti. **Členské štáty a naše spoločnosti sa predovšetkým musia zotaviť ako celok a musia sa stať odolnejšími.**

Naše pracovné metódy budú počas tohto funkčného obdobia poznačené **pandémiou COVID-19.** Než bude dostupná a všeobecne akceptovaná vakcína, bude naším novým normálom obmedzenie fyzických kontaktov, nosenie rúšok, hybridné schôdze alebo schôdze na diaľku a prerušenie rozbehnutých činností.

Viac než kedykoľvek predtým je potrebné **spojiť sily**, vypracovať víziu pre silnejšiu Európu po skončení pandémie COVID-19 a urobiť maximum v snahe zaistiť, že **naš výbor významne prispeje k obnove Európy a zvýšeniu jej odolnosti do budúcnosti.**

Aká je moja vízia Európy v období po pandémii COVID-19?

Je to Európa, ktorá **hospodársky prosperuje, je sociálne inkluzívna a environmentálne udržateľná** a ktorá umožní všetkým skupinám občianskej spoločnosti napredovať a žiť v otvorenej spoločnosti založenej na hodnotách.

Digitálna a zelená transformácia budú aj naďalej dôležitými témami, avšak mali by byť začlenené do všetkých politických oblastí. Udržateľný rozvoj by sa mal stať východiskovým nastavením a základom konkurencieschopného hospodárstva, v ktorom sa na nikoho nezabúda.

Prichádzam zo skupiny Zamestnávateľa, začnem teda hospodárskym aspektom.

Keďže čelíme druhej vlne pandémie, naše podniky, naši zamestnanci a občania potrebujú podporu, aby mohli prežiť, zotaviť sa a znovu vybudovať naše ekonomiky. Nástroj Európskej únie na obnovu musí poskytnúť finančné prostriedky, ktoré sú potrebné na zvládnutie negatívnych hospodárskych a sociálnych dôsledkov pandémie. Musíme zaistiť, aby sa táto pomoc dostala tým, ktorí ju potrebujú, či už sú to nezamestnaní alebo podniky, najmä malé a stredné podniky, ktoré majú ťažkosti prežiť.

Len peniaze však súčasnú situáciu nevyriešia. Prechod na hospodárstvo, ktoré bude po skončení pandémie digitálnejšie a ekologickejšie, treba prepojiť aj so **sociálnou obnovou**.

Cieľ dostať do roku 2020 celkovo 20 miliónov ľudí z chudoby a sociálneho vylúčenia sa jasne nepodarilo splniť. Musíme preto zdvojnásobiť naše úsilie, aby sa tak stalo. Ľudia, ktorí môžu pracovať, by mali pracovať, a tým, ktorí pracovať nemôžu, by mala svojou solidaritou pomôcť spoločnosť.

Okrem značných verejných a súkromných investícií potrebujeme účinný jednotný trh, aby sme sa dokázali rýchlo dostať z krízy. Je potrebné urýchlene odstrániť pretrvávajúce prekážky, aby sa zaručil cezhraničný pohyb tovaru, služieb, kapitálu, dát a ľudí. Zároveň musíme zaistiť rovnaké podmienky pre všetkých v snahe umožniť spravodlivú súťaž na jednotnom trhu.

EÚ musí zohrávať kľúčovú úlohu na globálnej scéne. Musíme formovať medzinárodné normy, ktoré by odrážali európske hodnoty a záujmy. Podľa odhadov pripadne 85 % celosvetového budúceho rastu na územia mimo EÚ. Dovedna 35 miliónov európskych pracovných miest závisí od exportu a 16 miliónov od zahraničných investícií.

Súčasná pandémia nám odhalila zraniteľnosť EÚ a jej závislosť od dodávateľov mimo Európy. Naše podniky a náš budúci blahobyt budú závisieť od našej schopnosti zachovať otvorené trhy so slobodným a spravodlivým obchodom a predvídateľnými obchodnými podmienkami.

EHSV ako súčasť globálnej občianskej spoločnosti sa bude naďalej aktívne angažovať v oblasti rozširovania a susedskej politiky.

Dámy a páni!

Pandémia COVID-19 narušila naše **trhy práce** a priniesla náhle zmeny. Zachovanie pracovných miest a príjmov pre všetkých na trhu práce — či už sú to samostatne zárobkovo činné osoby, alebo zamestnanci — je prioritou. Musíme upraviť naše terajšie politiky prostredníctvom zaujatia dlhodobého prístupu k vzdelávaniu a zručnostiam. Osobitnú pozornosť musíme venovať zraniteľným skupinám, ako sú napríklad pracovníci v atypickom pracovnom pomere, deti žijúce v chudobe, osoby so zdravotným postihnutím, osoby s migrantským pôvodom alebo príslušníci etnických menšín.

Digitalizácia a umelá inteligencia majú obrovský vplyv na náš spôsob života, na to, ako pracujeme, ako sa učíme a ako navzájom komunikujeme. Digitálna transformácia musí byť spravodlivá, udržateľná a sociálne prijateľná. Stredobodom digitalizácie musia byť ľudia.

Som úprimne presvedčená, že hospodársky, sociálny a spoločenský pokrok tvorí nedeliteľný celok. Dvadsať princípov Európskeho piliera sociálnych práv je kompasom navigujúcim k sociálnej konvergencii a spravodlivej a udržateľnej obnove. Keďže Európa smeruje k ekologickému a digitálnemu hospodárstvu, musíme zaistiť, aby sa na nikoho nezabudlo a aby sociálne politiky vhodne reagovali na dôsledky transformácie.

Jednou z hlavných zásad EÚ by malo byť tiež poskytnúť ochranu tým, ktorí hľadajú **útočisko** v EÚ, zaručiť im ich práva a dať im nádej do budúcnosti. Organizácie občianskej spoločnosti zohrávajú kľúčovú úlohu pri integrácii migrantov, potrebujú však adekvátne financovanie.

Keď hovoríme o európskych hodnotách: domnievam sa, že **naše spoločné európske hodnoty** sú otázkou, o ktorej nemožno za žiadnych okolností vyjednávať. Musíme rešpektovať ľudskú dôstojnosť a ľudské práva, slobodu, demokraciu, rovnosť a právny štát, a to aj v čase krízy, keď sú nevyhnutné určité mimoriadne a striktné dočasné opatrenia. Právny štát je viac než len hlavný pilier fungovania EÚ: spolu so základnými právami je hlavným znakom EÚ ako modelu sociálneho trhového hospodárstva, ktoré musíme obraňovať.

Jedným z hlavných ponaučení z koronavírusovej krízy je nutnosť posilniť systémy zdravotnej starostlivosti takmer v každej európskej krajine, a to predovšetkým zameraním sa na prevenciu. Vybudovanie **európskej zdravotnej únie** zahŕňajúcej praktickú spoluprácu sektorov zdravotníctva jednotlivých členských štátov koordinovanú Komisiou je dôležitým aspektom solidarity a budúcej odolnosti. Na úrovni EÚ by sa mali vyvíjať účinné liečebné postupy a vakcíny proti ochoreniu COVID-19 a mali by sa vypracovať spoločné normy a zaviesť koordinovaný systém testovania.

V neposlednom rade potrebujeme Európu, ktorá je environmentálne udržateľná.

Je nám známe, že pri prechode na uhlíkovú neutralitu sa zmodernizuje priemysel a vytvoria nové vysokokvalitné pracovné miesta a viac pracovných príležitostí. Ambiciózne opatrenia na ochranu klímy však často prinášajú značné výzvy pre dotknuté podniky. V období súčasného hospodárskeho poklesu má zásadný význam poskytnúť čo najlepšiu podporu na dosiahnutie obnovy a zároveň umožniť inovácie a investície do ochrany klímy a životného prostredia. V rámci snáh o ekologickejšie hospodárstvo treba podniky vnímať ako súčasť riešenia. Je nevyhnutné ich nabádať k tomu, aby sa aktívne zapájali do formovania prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo účinne využívajúce zdroje. Pri prijímaní opatrení na zmierňovanie účinkov zmeny klímy podniky potrebujú realistické ciele, plánovanie, bezpečnosť a flexibilitu.

V súvislosti s mojím mottom „Jednotne v záujme budúcnosti Európy“ sa nedá opomenúť Konferencia o budúcnosti Európy.

Táto konferencia bude jedinečnou príležitosťou pre spoločnosť Európskej únie. Podniky, pracovníci, poľnohospodári, spotrebiteľia a mimovládne organizácie budú mať možnosť vyjadriť svoj názor pri príprave budúcich politík EÚ. Budú mať zodpovednosť za *svoju* Európsku úniu. Ľudia z rozličného prostredia a z rôznych segmentov spoločnosti sa budú môcť zapojiť do štruktúrovanejšej diskusie s cieľom zlepšiť spôsob fungovania EÚ.

EHSV sa zasadzuje o participatívnu demokraciu od svojho vzniku v roku 1958 a teraz bude mať možnosť ukázať svoju pridanú hodnotu ako sprostredkovateľ, pretože naši členovia pochádzajú z organizácií, ktoré zastupujú všetky skupiny spoločnosti a sú pevne ukotvené v členských štátoch.

Medzi hlavné témy patrí vízia pre Európu, dilema národnej suverenity versus potreby nájsť spoločné európske riešenia, národná identita a kultúrna rozmanitosť.

Som hrdá na to, že uznesenie EHSV prijaté v roku 2017 bolo prvým príspevkom k celoeurópskej diskusii o budúcnosti EÚ. To nám však nestačí. Som presvedčená, že prinesieme zásadný a cenný príspevok ku Konferencii o budúcnosti Európy.

V mojom motte ste počuli slovo JEDNOTNE.

Našou hlavnou úlohou je zaistiť, aby bol hlas organizovanej občianskej spoločnosti vypočutý na európskej úrovni. Na to je potrebná **spoločná zhoda** medzi všetkými skupinami: nie sme v EHSV len preto, aby sme zastupovali názory zamestnávateľov, alebo pracovníkov, či mimovládnych organizácií. Naša pridaná hodnota je spoločným menovateľom, ktorý prinášame európskym inštitúciám a členským štátom. Zároveň vieme, že existujú určité hranice, ktoré nesmieme prekročiť a ktoré si zaslúžia vzájomný rešpekt zo strany všetkých skupín. Výboru nedávajú legitimitu individuálne záujmy, ale všeobecné pochopenie skutočnosti, že pochádzame s rozličných krajín a z rozličného prostredia, no našou spoločnou úlohou je pracovať spoločne a **jednotne** pre všeobecné blaho Európskej únie. Práve toto nás odlišuje od lobistov, toto je našou skutočnou pridanou hodnotou.

Náš úspech a vplyv v procese tvorby politík EÚ bude závisieť od kvality a včasnosti našej práce, ako aj od nášho aktívneho prístupu. Spoliehame sa na každého spravodajcu a každého člena, že budú dosledovať stanoviská, zapájať sa do úzkeho dialógu so spravodajcami Európskeho parlamentu, s Radou a Komisiou a komunikovať s príslušnými zainteresovanými stranami počas vypracúvania stanoviska.

Našťastie sa môžeme spoľahnúť na odhodlanú podporu **zamestnancov výboru** vo všetkých útvaroch, s ktorými chceme spolupracovať ako tím, **jednotne**, v duchu **rešpektu**, dôvery a vzájomného uznania.

Vážená pani predsedníčka, vážení páni predsedovia, ctení hostia, vážené kolegyně a kolegovia, milí priatelia!

Čelíme obrovským **výzvam**, no toto funkčné obdobie nám poskytne **príležitosť** pomôcť Európe ekonomicky napredovať a stať sa sociálne inkluzívnou a environmentálne udržateľnou. Môžeme priniesť cennú pridanú hodnotu pre politiky EÚ a prispieť k tomu, aby boli participatívnejšie, účinnejšie a lepšie prispôsobené potrebám Európanov.

Sme odhodlaní dosiahnuť tento cieľ. Spolu to dokážeme.

Jednotne v záujme budúcnosti Európy!